

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - **13749864**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

07 Ekim 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AHMET TUNCAY ÖZKAN'IN
TBMM 7/27760 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/27760
GK 158

SORULAR

İzmir, büyük bir nüfusa sahip olması ve sanayi faaliyetlerinin yoğunluğu nedeniyle atık yönetimi açısından önemli bir konumdadır. Ancak, atıkların düzenli toplanması, ayrıştırılması ve geri dönüştürülmesi konusunda çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Çöp depolama alanlarının kapasite yetersizliği, geri dönüşüm oranlarının düşük olması ve bilinçlendirme eksikliği gibi faktörler, sürdürülebilir çevre yönetimini zorlaştırmaktadır.

Bu bağlamda:

- 1- İzmir'de günlük üretilen atık miktarı ne kadardır? Bu atıkların, ne kadarı düzenli depolama, ne kadarı geri dönüşüm ve enerji üretimi için kullanılmaktadır?
- 2- İzmir'de aktif olarak faaliyet gösteren geri dönüşüm tesislerinin sayısı ve kapasiteleri nedir?
- 3- İzmir'de atık yönetimi konusunda yürütülen projeler nelerdir? Bakanlığınız tarafından desteklenen veya planlanan yeni projeler var mıdır?
- 4- Kaynağında ayrıştırma sistemi etkin bir şekilde uygulanmakta mıdır? İzmir'de hanelerde ve iş yerlerinde geri dönüşüm için ayrıştırma oranı nedir?
- 5- İzmir'de plastik, cam, metal ve kağıt gibi geri dönüştürülebilir atıkların toplanması ve işlenmesi konusunda hangi çalışmalar yapılmaktadır?
- 6- İzmir'deki atık toplama ve geri dönüşüm süreçlerinin denetimi nasıl yapılmaktadır? Son üç yılda yapılan denetimlerde eksiklik tespit edilen belediyeler veya özel işletmeler var mıdır?
- 7- İzmir'de organik atıkların kompostlanması ve biyogaz üretimi gibi çevre dostu uygulamaların yaygınlaştırılması için bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 8- İzmir'de geri dönüşüm ve sıfır atık bilincinin artırılması için halka yönelik eğitim ve bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmekte midir?

CEVAPLAR

Sıfır Atık Yönetmeliği 9. maddesinde belirtilen hükümler gereğince halkı, atıklarını ayırmaya ve ayrı biriktirmeye teşvik etmek, atık oluşumunun önlenmesi için israfi önlemeye teşvik edecek çalışmalarda bulunmak, kaynağında ayrı biriktirilen atıkların birbirleriyle karıştırılmadan toplanmasına yönelik altyapıyı geliştirip yaygınlaştırmak, atık getirme merkezlerinde biriktirilen atıklar ile evlerden kaynaklanan atık ilaçların yönetimini sağlamak, toplanan atıkların öncelikli olarak maddesel geri dönüşüm ve diğer geri kazanım imkânlarının azami ölçekte değerlendirilmesini sağlamakla/sağlatmak, geri dönüşümü/geri kazanımı mümkün olmayan atıkların nihai bertaraf işlemlerinde düzenli depolama yöntemini son seçenek olarak değerlendirmek, kurulan sıfır atık yönetim sistemini konutlara ilanen duyurmakla, atıkların oluşturulan sistem doğrultusunda biriktirilmesini sağlamak ve sıfır atık yönetim sisteminin yaygınlaştırılması ve bu konudaki farkındalığın arttırılmasına yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapılması hususları mahalli idarelerin görev ve sorumlulukları kapsamında kalmaktadır.

Hanehalkı haricindeki atık üreticileri, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun çerçevesinde düzenlenen atık yönetimi mevzuatı kapsamında tesislerinde/ işletmelerinde oluşan plastik, cam, metal ve kâğıt gibi geri dönüştürülebilir atıkları, çevre lisanslı ilgili tesislere ya da belediyenin toplama sistemine teslim etmekle yükümlüdür. Plastik, cam, metal ve kâğıt gibi geri dönüştürülebilir atıkların işlenmesi Bakanlığımızdan çevre lisansı almış tesisler tarafından sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca belediyelerde sıfır atık kapsamında atıkların ayrı olarak toplandığı ve teşvik sisteminin uygulandığı sıfır atık noktaları, vatandaşın geri kazanılabilir atıklarını teslim edebileceği sıfır atık merkezleri, ambalajsız ürünlerin satışının yapıldığı sıfır atık marketleri, toplama operasyonunu gerçekleştiren sıfır atık araçlarının yanı sıra vatandaşların katılımını teşvik eden eğitim ve farkındalık faaliyetleri de gerçekleştirilmektedir.

Sıfır Atık Projesi kapsamında, sistemin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla 7 bölgede 19 belediye pilot olarak belirlenmiştir. Bu ilçelerden biride İzmir İli Menemen İlçesi olarak belirlenmiştir.

Seçilen ilçelerde sürdürülebilir sıfır atık uygulamalarının etkin bir şekilde hayata geçirilmesi, çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması ve atık yönetiminde örnek modeller oluşturulması, geri dönüşüm oranlarının artırılması, atık ayırma sistemlerinin geliştirilmesi ve halkın bilinçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Sürdürülebilir üretim ve tüketim alışkanlıklarını teşvik eden ve kaynakların verimli kullanılmasını destekleyen, sosyal dayanışmanın geliştirilmesi de dahil olmak üzere olumlu sosyo-ekonomik sonuçlara ulaşılmasına yardımcı olan Sıfır Atık Projesi kapsamında yapılan çalışmalar ile 2017 yılından bugüne kadar İzmir İli'nde yaklaşık 1,1 milyon kişiye sıfır atık konusunda eğitim verilmiştir.

Atık Yönetim Yönetmeliği kapsamında atık üreticileri tarafından Atık Yönetim Uygulaması Atık Beyan Sistemine (TABS) atık beyanı gerçekleştirmekte olup atık beyanları Yönetmeliğin Atık Listesi'nde yer alan atık kodları bazında gerçekleştirilmekte ve kayıt altına alınmaktadır. Gerçekleştirilen beyanlar doğrultusunda atık istatistikleri oluşturulmakta ve veri inceleme ve değerlendirme süreçleri sonrasında Bakanlığımız web sayfasında istatistik bültenleri ve raporlama ekranları üzerinden yayımlanmaktadır.

Bu itibarla Bakanlığımız web sayfasının içinde yer alan resmi istatistikler başlığının altında Atık İstatistikleri /Atık Raporları kısmından yıllık beyan edilen atık miktarlarına ,2022 yılı yıllık tehlikeli ve tehlikesiz atık verilerine ulaşılabilir.

Atık toplama ve geri dönüşüm faaliyetlerini de kapsayan tüm atık işleme tesisleri, mer'i mevzuat çerçevesinde belirlenen standartlar ve sınırlamalara uygun bir şekilde faaliyet göstermekle yükümlü kılınmıştır. Bu doğrultuda yapılan denetimlerde tesisler; çalışma koşulları doğrultusunda incelenmekte, beyan edilen bilgiler ve veriler ile sahadaki mevcut durumun uyumlu ve tutarlı olup olmadığı kontrol edilmektedir. 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda belirtilen gerekliliklere uyulmadığının veya yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi durumunda ise idari yaptırım uygulanmakta; çevre ve insan sağlığı için tehlike oluşturan faaliyetler ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Bununla birlikte çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında, Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunmaktadır.

Bu doğrultuda; İzmir ili'nde atık bertaraf ve geri dönüşüm sektörüne yönelik son üç yılda Bakanlığımız ve taşra teşkilatı teknik personeli tarafından 892 denetim gerçekleştirilmiş olup, 2872 sayılı Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan 29 tesise toplamda 50.569.033 TL idari para cezası verilmiş ve 2 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.